

PAVLE POPOVIĆ VERSEI

AZ ORSZÁGÚTON KANIZSA FELÉ

Szél az országúton Kanizsa felé
öregember kút fölé hajol
tisza vizet sejt odalenn
mélyünk azonban hideg és sötét
fa tövébe vizelő kutya
keresztút egyetlen fája
csupasz felégetett tarlók
minden annyira kell mint a tűz
amely a ház közepén lobog
mint asszony az ágyunkban
minden meghitt akár az elfolyó Tisza
emlékezetében síkság csillagok
akár az utat elrejtő köd
akár a kézfogás búcsúzáskor.
A csárda az országút mellett Kanizsa felé
ajtáját kitarja kíváncsiságomnak
félreértések leendő oltalma
vagy támaszom a csüggedés útjain.
Ó értelem istápolj reménységemben.
Az országúti csárdában Kanizsa felé
borozgatok magamban
a fényesség azonban belülről fakad
és rávillan a meglepett világra.
Az országúti csárdában Kanizsa felé
piros ruhás nő sállal a vállán
a szemlélő sóvárgásába burkolózva
Hamupipőke cipőjével a lábán
ezüst hangon dalol a pusztai szélről
a szabadon vágtazó csikókról

ó végtelen sík, lábak hullt madara
 A piros ruhás nő Hamupipőke cipőjében
 nekivág a pusztaságnak
 halad szembe önmagával felmagasztosodva
 ezüstlő hangja mindegyre árad
 szétterül akár a vágyakozó nyerítés
 Az országúti csárdába Kanizsa felé
 betér a szélverés a puszta
 jajong az asztalokra tett poharakban
 Az országúti csárdában Kanizsa felé
 borozgatok magamban
 erre a nőre és kétségeimre támaszkodva
 ki kell bírnom e bódulatot
 a létezés ereje az állhatatosság
 a fény áttetsző szerelmekből fakad
 kitartásom ereje a borban van
 a borban míg az a piros ruhás nő
 szélfúvással és pusztával tölti csordultig poharam
 s iszom mert akként kell élni ahogy dalolunk
 igaz és következetes csak az aki a verset
 aki versét tulajdon örvényeihez hangolja.
 Boraink fanyarok nehezek
 az új bornak érnie kell, még derülnie.
 Borozgatok magamban
 ebben az országúti csárdában Kanizsa felé.

A VÁROSBAN MEGHALT EGY EMBER

A városban meghalt egy ember
 rendes névvel mégis névtelenül
 arca szabályos különös ismertetőjele nincs
 borotvált képű fényképész keze retusálta
 meghalt egy ember aki vasárnap szürcsölte a levest
 egy ember kilenctől hétig
 rendszerető, telektulajdonos, adósságoktól
 a szeme alatt a színpadias karikáktól mentes
 meghalt egy ember aki aktákat intézett
 aki lakáshoz és feleséghez jutott
 gyermekeket nemzett ellentétes szelű éjszakákon

párnájába fojtva a kéjek sikolyát
miközben a szomszéd nagylányra gondolt.
Égő szalag hajadban, ó, Katinka,
bimbóból szökkenj virágba.
A városban meghalt egy ember
aki ifjú korában egyszer verset írt
egy ember ki azt ígérte —
jaj annak akiben csalatkozunk —
fát fog ültetni kutat fog ásni
talpon állva néz szembe az élettel
s mint hős végzi
aki méltó lesz csodálatunkra.
A városban meghalt egy ember
kiábrándítva szívek és fejek szobrászait
bár lehetett volna kőműves vagy harcos
koppanó falákkal érdeméremmel
kijelölt hellyel a villamoson
lehetett volna tengerész világtótorony-őr
vagy mozdonyvezető váltókezelő
tudományos dolgozó vagy buzi
élhetett volna nyilvános életet
akár egy miniszter vagy kurva
azonkívül álnéven
betörhetett volna valamennyi bankba
átléphette volna a világ valamennyi országhatárát
újságcikkeket írhatott volna
lehetett volna akármi
vizsgálóbíró vagy tanú
ma született bárány
a fekete öv, esetleg a szél vagy a napraforgó
rendjelének viselője
vagy műfogsoré, a sárga trikóé,
kaphatott volna főszerepet valami fordulatban
vagy csak egyszerűen vérbajt
vagy más érdekes betegséget.
De számára, a névtelen szabályos arcú
különös ismertetőjelek nélküli
ember számára nem volt orvosság
amikor látta mi várja az életben
tett az egészre

sebbel-lobbal meghalt
 ő, az egyetlen igaz ember
 valami kemény és istentelenül
 szikár állománytól.

A városban meghalt egy ember
 a szabályos arcú akinek különös ismertetőjele nincs.

BESZÉD

Ember arányban a város tárgyiságával
 egyetlen bizonyosság és reménység
 Léptekben talpak dallama
 mutassa útját az elveszettnek
 sikoltás a pirkadatba
 ébressze az alvókat
 a lemondás és az igazság utáni erőfeszítés
 előzi meg az ablakok nyitását
 és fiak kései fogadását.
 Nem szabad megengedni hogy a gonoszság
 rohamra induljon a halálunkkal nyitott
 szabad térségek ellen.
 Sejtés támogass harcunkban minket.
 Nem szabad megengedni hogy a forradalomért
 egy hüvelykmatyi nyugalmával és boldogságával
 [fizessünk
 nem szabad megengedni hogy a lobogó tűz
 keserű hamut hagyjon bennünk hátra
 és füstöt mely kimarja szemünk
 nem szabad megengedni a haldoklás tehetetlenségét
 az aprócska félelmek szaporaságát
 hátrálás nélkül halni
 halni bizalommal
 nem szabad megengedni hogy a diadal pajzsa
 megvédje mellünket leendő igazságok
 kardjától
 nem szabad megengedni hogy a rendjelek fénye
 fényesebb legyen szemek ragyogásánál.
 Nem szabad megengedni nem szabad megengedni . . .

A KÜLVÁROSI EMBER

A külvárosi ember
felrántva ésszerűen megtett mérőföldek csizmáját
Északnak veszi útját a város felé
bízva abban hogy arcára az igazság fénye hull.
A lépés mérhetetlenségében minden balfogás mértéke.

A külvárosi ember
az ígéret fényének palotái után nyomozva
végighalad az utca sötét irányzékoságán
a szerelem előre megfontolt raktárai felé
bízva a szabadságban és a választás sikerében.

A külvárosi ember
könnyedén kaptat felfelé a város kölépcsőin
az elkerülhetetlen szélverés teraszai felé
gondtalanul dúdolván a megcsalt gyermekkor pasztorálját
A fény fennsíkjain a Halál leleselkedik.

A külvárosi ember
a város kápráztató sokszínűségéből merít erőt
bár még sovány, sápatag
az utcák kibogozhatatlan folyamában
de az útkereszteződésekben ügyességet tanúsít.
E helyről valamerre mozdulni kell.

A külvárosi ember
vasárnap elmegy a lefésült szándékok
ünnepi szembesítésének terére
állig begombolkozva és bár kimosakodott
az ünnep bűvöletében, képe mégis csodálkozó
és földes nem mindennapi szembetűnő.

A külvárosi ember
pucárságát takarva lángoló színekbe öltözik.
Az elővigyázatosság bőre nem tűri a napozás hevét
a tolltalan bőr felfedi a borzongást.
Kétes biztonság a falak között.

A külvárosi ember
a könnyelműek, jaj, úgy hiszik
szükségtelenül elveszve a dolgok között
az este a színházban tűnt fel.
Egyesek szerint a színpadon, mások szerint a nézőtéren.
Senki sem akadt aki beismerte volna a maga részvételét.

A külvárosi ember
váratlanul virágkiállítást nyitott meg
ekként derítve fel szembehelyezkedésünk.
Ellentétes illatok taszítása.
Ikebana, hamisítás bájos ikebanája.

A külvárosi ember
Kandinsky Sárga kíséretét akasztotta
a bohóc-otthon falára az empire asztal fölé
és alkonyattájt meghívta a szomszédokat rövid hallgatásra.
A kutya ásítása a párnán adja tudtul a békességet.

A külvárosi ember
fényképezkedik a folyóparton
beépül állandóságunk architektúrájába
a város arcába mint kirakat, mint híd, mint faszor.
Kitörölhetetlen.

A külvárosi ember
piperkőc bábjaiba és ízlésébe öltözve
mindennapi leshelyén Tašan
a járókelők hajlandóságát fürkészi.
Éjszaka idős hölgyek albumába tér vissza aludni.

A külvárosi ember
tizenkilenc húszkor a tévé-hirdetőben
izzadás elleni szereket kínál
utána bevág egy szelet hátszint és ajánlja a Vegetát.
Holnapra mérsékelt felhős szeles idő várható.

A külvárosi ember
nyilatkozatot adott a napilapnak:
a munkanélküliség csökkenőben

a mérges gázok veszélyeztetik környezetünket
ellenőrizte képmása jelentőségét
bekeretezte a hírt és fogadást adott.

A külvárosi ember
berontva megrögzött gyülekezetünkbe
nyomban javasolta a napirendet
megrótta a jelenlevőket eufóriájuk hiánya miatt
rutinosan hajlongott a tapsra majd eltűnt.
Akiket elragadtatott távollétét elemzik.

A külvárosi ember
eljutva az ünnepi kérések Kalemegdánjára
az emlékmű talapzatára állt
és tekintetét a torkolat felé fordította.
Hiszi hogy az ő szemforgatása
a világ sorsdöntő fordulata.

Hiába várjuk hogy sötétedéskor
a leendő kapunyitások torkában
a külvárosi embert
úgy lelik meg a város fennsíkjain
mint tulajdon kalandja áldozatát
mint kórboncoláshoz a kíváncsiság tárgyát.

A külvárosi ember
árulkodó módon megvilágítva a téren
megérti hogy a nyugalom mások feledésében van
védtelenül és magányosan a kossavában
a gyermekkor udvarai felé csörtet
ám ott többé senkit sem talál.

A külvárosi emberrel
estéről estére találkozhatunk
egymagában a tulajdon hallgatása partján.

BRASNYÓ István fordításai